

به نام آنکه جان را فکرت آموخت

بازی و سرگرمی
خلاقانه‌ی آموزشی

پنجم
ابتدایی

زیر نظر و با مقدمه دکتر شاکری (شاگردی)

تیزهوشانه

سرشناسه : متقیان، اعظم، ۱۳۵۱ -
عنوان و نام پدیدآور : ۱۰۱ بازی و سرگرمی خلاقانه آموزشی پنجم ابتدایی /
اعظم متقیان : زیر نظر و با مقدمه مهدی شاگردی (شاگری).

مشخصات نشر : تهران: انتشارات تیزهوشان، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری : ۱۰۶ ص: مصور، جدول، نمودار.

شابک : 978-600-7960-21-9

وضعیت فهرست نویسی : فیا

عنوان گسترده : صد و یک بازی و سرگرمی خلاقانه آموزشی پنجم ابتدایی

موضوع : آموزش ابتدایی -- ایران -- فعالیت های فوق برنامه

موضوع : بازی های آموزشی

موضوع : سرگرمی های علمی

شناسه افزوده : شاگردی، مهدی، ۱۳۴۰ -، ناظر، مقدمه نویسی

رده بندی کنگره : ۱۳۹۴ ص۸ص/ LB۱۵۹۲

رده بندی دیویی : ۳۷۲/۱۳۰۹۵۵

شماره کتابشناسی ملی : ۳۹۳۴۹۱۰

دفتر مرکزی : ۲۲۲۲۲۴۰

انتشارات: ۶۶۹۶۰۱۷۵ - ۶۶۹۶۹۸۲۳

تهران - صندوق پستی ۱۶۵۳ - ۱۴۱۵۵، فکس: ۶۶۹۷۲۸۵۴

مرکز پخش تهران: میدان انقلاب، کارگر جنوبی، روبه روی پارک مستان، بن بست سرود، پلاک ۸، واحد ۱

فروشگاه و نمایشگاه دائمی تهران: میدان انقلاب، ابتدای خیابان اردیبهشت، پلاک ۶۳

تلفن: ۶۴۱۵۸۴۱ - ۶۴۴۸۷۵۷۱

نام کتاب: ۱۰۱ بازی و سرگرمی خلاقانه آموزشی پنجم ابتدایی

پدید آورنده: اعظم متقیان

زیر نظر: دکتر مهدی شاگردی (شاگری)

ناشر: مجتمع فرهنگی - انتشاراتی تیزهوشان

گرافیک و صفحه آرایی: آتلیه تیزهوشان

شمارگان: ۳۰۰۰

لیتوگرافی/چاپ/صحافی: سردی/عطف

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۴

قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

تقدیم به اولیای محترم آموزشی و پدران و مادران

مقدمه

اگر به شما بگویند، «فرزند شما تیزهوش است» چقدر خوشحال می‌شوید؟ البته شاید خلاف آن، یعنی شنیدن این که شما دارای فرزندی با توان هوشی پائین هستید، سبب نگرانی خاطر شما شود!

بسیار اتفاق می‌افتد که علائق و عواطفِ مادرانه یا پدرانه‌ی ما، بر واقعیت‌های موجود در فرزندانمان غالب می‌شود و بدون اطلاع از معیارهای لازم، آنان را افرادی خارق‌العاده به حساب می‌آوریم. برعکس، در مواردی عدم انطباق اعمال و رفتار فرزندانمان با بعضی از انتظارات ذهنی ما که معمولاً جنبه‌ی مقایسه‌ای هم دارد، باعث در نظر نگرفتن توان و استعداد های واقعی آنها و در نتیجه مشکلاتی برای بچه‌ها می‌شود.

بدون شک، داشتن اطلاعاتی هرچند کلی درباره‌ی مقوله‌ی هوش، می‌تواند بسیاری از ابهامات و پرسش‌های ذهن ما را درباره‌ی فرزندانمان برطرف نماید.

هوش، تیزهوش و فرضیه‌ی هوش هفت‌گانه!

هوش، از واژه‌ها و مفاهیمی است که از نظر تاریخی و صرف واحدی برای آن سال‌ها مورد بحث روانشناسان بود. چرا که پیچیدگی ابعاد وجودی انسان، سبب شده است که زجته‌های مختلفی تعریف شود.

اگرچه رایج‌ترین تعریف واحدی از هوش، سال‌ها به طو رایج آمده، اما در بیانی ساده و اجمالی می‌توان این چنین بیان داشت که «هوش مجموعه‌ای از توانمندی‌های وجودی هر انسان است که به صورت سازگاری با محیط نمایان می‌شود».

ما با هوش به حل مسایل و رایج‌ترین راه‌کارهایی در زندگی و گاهی به بروز نوآوری و خلق آثار هنری می‌پردازیم. گاهی در سخنوری و ایجاد ارتباطات اجتماعی و گاهی برای پاس به چارهایی که به دلیل دقت بصری به محیط اطراف در ذهنمان ایجاد می‌شود از آن استفاده می‌کنیم.

با این تعریف و تفصیل، اصطلاح تیزهوش و نخبه به افرادی اطلاق می‌شود که در توانایی‌های یاد دهنده، برجستگی بیشتری دارند.

تحقیقاتی که طی سالیان متمادی درباره‌ی واژه‌ی هوش به عمل آمده سبب پدید آمدن نظریات دقیق تری شده است از جمله این که برخلاف گذشته‌ها که تصور می‌شد، هوش هر فرد صرفاً ارثی است، امروزه اعتقاد بر این است که علاوه بر ارث، محیط هم در بروز توانمندی‌های ذهنی و قدرت هوش بسیار تاثیر گذار است. هرچند میزان نقش هر کدام قابل تأمل است، چنانچه محیط (اعم از خانواده، مدرسه و محیط اجتماعی)، علاوه بر نقش مؤثر در بروز استعدادها، به همان اندازه می‌تواند اثر مهار کنندگی داشته باشد.

همچنین با توجه به فرضیه‌ی هوش هفت‌گانه که در سه دهه‌ی اخیر مطرح شده توصیه می‌شود از هرگونه مقایسه فرزندانمان با دیگر بچه‌ها حتی با دیگر فرزندان خود، اگرچه دوقلو هم باشند، پرهیز نماییم.

تست‌های هوش IQ

بسیاری از اولیا علاقه‌مندند بدانند فرزندشان از نظر هوشی در چه وضعیتی قرار دارد. قابل ذکر است اصطلاح بهره‌ی هوشی یا IQ در واقع حاصل عبارت $\frac{\text{سن عقلی (Mental Age)}}{\text{سن تقویمی (Chronological Age)}}$ است. در این فرمول عدد ۱۰۰ به طور قراردادی برای نشان دادن بهره‌ی هوشی در نظر گرفته می‌شود. چنانچه اگر بهره‌ی هوشی افراد معمولی را حدود ۱۰۰ تا ۱۱۰ در نظر بگیریم عدد بالاتر از آن به معنای بالاتر بودن فرد از نظر هوشی نسبت به گروه سنی خود است و نیز پایین‌تر از آن به معنای این است که فرد از گروه سنی خود عقب‌تر است.

هوش هیجانی EiQ

در چند دهه‌ی اخیر بررسی‌هایی روی سرنخ‌های صورت گرفته که با وجود دارا بودن ضریب هوشی بالا در کودکی، افراد موفق‌تری در بزرگسالی نبوده‌اند و برعکس، افراد رفق که در کودکی از ضریب هوشی معمولی برخوردار بوده‌اند! این واقعیت توجه دانشمندان را به‌سوی موضوع مهمی معطوف داشت که «هوش هیجانی» نام گرفت.

هوش هیجانی در واقع همان کنترل هیجانات توسط سرنخ‌های غیر عقلی و خرد انسان است و نکته قابل تأمل این است که می‌توان در بچه‌ها آن را افزایش داد. و در این امر مهم پدر و مادرها مهم‌ترین افرادی هستند که می‌توانند در آن نقش آفرینی کنند. چنانچه هر چقدر این فرآیند در دوره‌ی کودکی صورت گیرد میزان کنترل هیجانات در بزرگسالی برای آن‌ها راحت‌تر می‌شود.

درباره‌ی کتاب حاضر:

کتاب حاضر، یکی از سری کتاب‌های ۱۰۱ بازی و سرگرمی خلاقانه‌ی آموزش در مقطع ابتدایی است که با هدف ارائه‌ی پرسش‌های هوش و خلاقیت در قالب بازی و سرگرمی، مرتبط با مسائل آموزشی همان پایه‌ی تحصیلی تألیف گردیده است.

این کتاب که توسط یکی از اعضای باتجربه‌ی تیم مؤلفین مؤسسه تیزهوشان تهیه شده، حاصل سال‌ها تجربه‌ی ایشان در مسئولیت سرگروه آموزشی و تدریس در پایه‌های مختلف ابتدایی می‌باشد که می‌تواند به‌عنوان یک مآخذ کمک آموزشی برای معلمان و اولیای محترم مورد استفاده قرار گیرد.

شاد و سربلند باشید

دکتر مهدی شاگردی (دکتر شاکری)

تهران / شهریور ماه ۱۳۹۴

نام بازی

شماره بازی

نام بازی

شماره بازی

۱	مدرس تو پیله	۲۷	ایر انگردی
۲	امام علی (ع) و ریاضی	۲۸	مثلث فوراکی ها
۳	کشور گشایان بی رحم	۲۹	عملیات کندویی
۴	الگوی نقطه ها	۳۰	پروانه کلمات
۵	بگرد پیدا کن	۳۱	بازی با اعداد
۶	بازی در دریا	۳۲	صفره نوردی
۷	چندین کتاب	۳۳	سفر هلزون
۸	بالا، بالا، بالاتر	۳۴	توپ دلقک ها
۹	پیدا کن و فط بکش	۳۵	قایق خالی
۱۰	سیب های چادویی	۳۶	سفر زیر دریایی
۱۱	کلمه های صدفی	۳۷	چی به چی مربوطه؟
۱۲	علامت های عجیب	۳۸	چرول هیجان انگیز
۱۳	رگ برگ، برگ ها	۳۹	چرول واژه ها و نمادها
۱۴	کالسکه و نوزاد	۴۰	اعداد و اشکال
۱۵	دایره های چادویی	۴۱	میهمانی آقای مهدوی
۱۶	چرخه ی تصاویر	۴۲	ریاضی دان کوچک
۱۷	سفر با کشتی	۴۳	بگرد پیدا کن
۱۸	معجزه ی عدد ۳۶	۴۴	تایید خیابان
۱۹	جمع آوری میوه ها	۴۵	سیم مربوط
۲۰	شهر بارکنگ ها	۴۶	عملیات اسلیم
۲۱	حرکت در چرول	۴۷	من چه رنگی هستم؟
۲۲	آخ چون چرول	۴۸	خانه ای نزدیک جنگل و
۲۳	نقاش ماهر	۴۹	گوش شنوا
۲۴	ارتباط کلمات	۵۰	شرکت سافتمانی آقای کیانی
۲۵	بازی و ریاضی	۵۱	سفر به مهنر
۲۶	چرول سودوکو	۵۲	کلمه های عجیب

نام بازی

شماره بازی

نام بازی

شماره بازی

- ۵۳ کردش یک روز شیرین
- ۵۴ مزرعه‌ی عجیب
- ۵۵ رمزهای یادگیری
- ۵۶ ساختن یک جانور خیالی
- ۵۷ رابطه‌ی گل‌ها و ابرها
- ۵۸ قدم زدن در پارک
- ۵۹ احتمال مهره‌ها
- ۶۰ قرینه بکش
- ۶۱ رمز م را پیدا کن
- ۶۲ عجب تقارنی
- ۶۳ مشفصاتم را پیدا کن
- ۶۴ کیک تولد
- ۶۵ باغ پدر بزرگ سروش
- ۶۶ کلمات قرینه
- ۶۷ پی شبیه چیه؟
- ۶۸ عبور از رودخانه
- ۶۹ خرید از کتابخانه
- ۷۰ شکل‌های متقارن
- ۷۱ نقاشی اعداد
- ۷۲ کلمات گم شده
- ۷۳ جمله‌های رمزدار
- ۷۴ من یک نویسنده‌ام
- ۷۵ حمله به قلعه
- ۷۶ سال نو مبارک
- ۷۷ آخ چون شعر

- ۷۸ موش و قورباغه
- ۷۹ آبان نقاش
- ۸۰ بادکنک‌های سرگردان
- ۸۱ طرح کوپولو
- ۸۲ پی مال کباست؟
- ۸۳ یک روز با اسب‌هایم
- ۸۴ کلمه‌های عجیب
- ۸۵ می‌تونن منو پیدا کنن؟
- ۸۶ جدول مترادف‌ها
- ۸۷ جدول شکسته و درسته
- ۸۸ زاویه‌های گم شده
- ۸۹ گشتی در جدول
- ۹۰ کلمه‌های مفقود
- ۹۱ داستان من
- ۹۲ گل و بروانه
- ۹۳ سله‌های مقایسه‌ای
- ۹۴ لامرو یوانات
- ۹۵ جدول پرمایه‌ها
- ۹۶ کلمه‌های لیا هم
- ۹۷ معلومات فلزونی
- ۹۸ کفش‌دوزک مهربان
- ۹۹ تپله بازی
- ۱۰۰ پی بسازیم
- ۱۰۱ تعادل وزنه‌ها

